

Złotoryja, 20 października 2008 r.

ZAWIESZENIE DZIAŁALNOŚCI

Od 20 września przedsiębiorca niezatrudniający pracowników może zawiesić wykonywanie działalności gospodarczej na okres od 1 miesiąca do 24 miesięcy. W przypadku wykonywania działalności gospodarczej w formie spółki cywilnej zawieszenie wykonywania działalności gospodarczej jest skuteczne pod warunkiem jej zawieszenia przez wszystkich wspólników.

W okresie od 20 września 2008 r. do 31 marca 2009 r. przedsiębiorca spełniający ustawowe warunki do zawieszenia działalności gospodarczej sam zawiadamia o swoim zamiarze zawieszenia lub wznowienia działalności właściwy organ podatkowy. Natomiast od 31 marca 2009 r. zarówno fakt zawieszenia jak i wznowienia działalności gospodarczej będzie wymagał wniosku skierowanego do organu ewidencyjnego (gminy) lub sądu rejestracyjnego, w zależności od tego, w którym rejestrze przedsiębiorca figuruje.

W okresie zawieszenia przedsiębiorca nie może wykonywać działalności gospodarczej oraz osiągać z niej bieżących przychodów. Jednakże w tym czasie:

- ma prawo wykonywać wszelkie czynności niezbędne do zachowania lub zabezpieczenia źródła przychodów;
- ma prawo przyjmować należności lub obowiązek regulować zobowiązania powstałe przed datą zawieszenia;
- ma prawo zbywać własne środki trwałe i wyposażenie;
- ma prawo albo obowiązek uczestniczyć w postępowaniach sądowych, postępowaniach podatkowych i administracyjnych związanych z działalnością sprzed daty zawieszenia;
- wykonuje wszelkie obowiązki nakazane przepisami prawa;
- ma prawo osiągać przychody finansowe, także z działalności prowadzonej przed zawieszeniem;
- może zostać poddany kontroli na zasadach przewidzianych dla przedsiębiorców wykonujących działalność gospodarczą.

Powyższe uprawnienia wprowadzone zostały ustawą o zmianie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, która jednocześnie znowelizowała m.in. ustawę o VAT, ustawę o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawę o podatku dochodowym od osób fizycznych i ustawę o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osób fizycznych.

Zmiana w ustawie o VAT polega na zwolnieniu (z wyjątkami) podatnika, który zawiesił działalność na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, z obowiązku składania deklaracji za okresy rozliczeniowe objęte zawieszeniem. Aby jednak można było skorzystać z tego nowego uprawnienia, zawieszenie musi dotyczyć, pełnego okresu rozliczeniowego. Jeżeli nastąpi ono np. od 2 października, to za październik deklaracja będzie wymagalna, nawet jeśli byłaby „pusta”. Regułą taką należy zastosować odpowiednio w sytuacji wznowienia zawieszonych uprzednio działalności. Tak więc podjęcie aktywności 30 listopada będzie implikowało obowiązek złożenia deklaracji za listopad. W okresie zawieszenia działalności nie mogą wystąpić okresy rozliczeniowe, za które podatnik jest obowiązany do rozliczenia podatku z tytułu wykonywania czynności podlegających opodatkowaniu oraz za które jest obowiązany dokonać korekty podatku naliczonego (odpowiednio np. obowiązek złożenia deklaracji wystąpi w przypadku sprzedaży środka trwałego, otrzymania faktury korygującej zmniejszającej podatek naliczony). Podkreślenia wymaga, iż ze zwolnienia z obowiązku składania deklaracji podatkowych, w okresie zawieszenia działalności, niezależnie od okoliczności, nie mogą skorzystać podatnicy:

- zarejestrowani jako podatnicy VAT UE zgodnie z art. 97 ustawy o VAT;
- dokonujący wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów;

- dokonujący importu usług lub nabywający towary – jeżeli występują w tych czynnościach w charakterze podatników.

Nowe brzmienie otrzymał także art. 14 ust. 3 ustawy o VAT. Przepis ten dotyczy wykreślenia z urzędu z rejestru podatników VAT podmiotów, które przez 10 miesięcy nie wykonują czynności podlegających opodatkowaniu. Zmiana polega na tym, że wykreślenia nie będzie się dokonywać w odniesieniu do przedsiębiorców, którzy zawiesili działalność gospodarczą na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Z kolei zmiany w ustawach: o podatku dochodowym od osób prawnych i o podatku dochodowym od osób fizycznych wprowadzają zwolnienie, zarówno dla osoby prawnej jak i osoby fizycznej, która zawiesiła działalność na podstawie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, w zakresie tej działalności, z obowiązku obliczania i wpłacania zaliczek na poczet podatku dochodowego, za okres objęty zawieszeniem. Ze zwolnienia tego mogą skorzystać również wspólnicy spółek: jawnej, partnerskiej, komandytowej i komandytowo-akcyjnej, pod dodatkowym warunkiem pisemnego zawiadomienia właściwego naczelnika urzędu skarbowego o okresie zawieszenia działalności, w terminie 7 dni od dnia złożenia wniosku o wpis informacji o zawieszeniu. W ustawach: o podatku dochodowym od osób prawnych i o podatku dochodowym od osób fizycznych zmieniono także zapis dotyczący środków trwałych, a mianowicie nie dokonuje się odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych albo wartości niematerialnych lub prawnych, które nie są używane na skutek zawieszenia wykonywania działalności na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej. Zaniechanie dokonywania odpisów następuje od miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiło zawieszenie. Biorąc pod uwagę możliwość dokonywania odpisów w trybie rocznym oraz kwartalnym, podatnicy którzy odpisu takiego już dokonali a następnie zawiesili działalność, powinni dokonać korekty polegającej na wyłączeniu z odpisu oraz z kosztów tej jego części, która przypada na okres zawieszenia.

Również podatnicy opłacający podatek na podstawie ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne mogą skorzystać z udogodnień będących następstwem wprowadzenia instytucji zawieszenia działalności gospodarczej. A mianowicie, podatnik opłacający podatek w formie ryczałtu ewidencjonowanego, który na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej zawiesił wykonywanie działalności gospodarczej, jest zwolniony, w zakresie tej działalności z opłacania ryczałtu za okres objęty zawieszeniem. Nowe regulacje przewidują jednakże szczególne zasady dokonywania wpłat ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych po zakończeniu okresu zawieszenia, uzależniając termin zapłaty podatku od momentu, w którym następuje wznowienie wykonywania działalności gospodarczej. A zatem ryczałt od przychodów ewidencjonowanych dotyczący okresu zawieszenia działalności, w danym roku podatkowym, podatnik jest obowiązany obliczyć i wpłacić na rachunek urzędu skarbowego, po wznowieniu wykonywania działalności gospodarczej, w terminie do 20 dnia miesiąca/kwartalu następującego po miesiącu/kwartale, w którym wznowiono wykonywanie działalności gospodarczej. Jeżeli wznowienie to następuje w ostatnim miesiącu roku podatkowego/ostatnim kwartale roku podatkowego ryczałt od przychodów ewidencjonowanych dotyczący okresu zawieszenia, w danym roku podatkowym, podatnik jest obowiązany obliczyć i wpłacić w terminie do 31 stycznia następnego roku. Przedstawione wyżej zasady uiszczania ryczałtu stosuje się także w przypadku, gdy zawieszenie działalności rozkłada się na dwa albo trzy lata podatkowe. Ważne jest, iż w każdym przypadku, fakt zawieszenia działalności gospodarczej nie znosi obowiązku złożenia zeznania rocznego.

Z instytucji zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej mogą także korzystać podatnicy opłacający podatek w formie karty podatkowej, wówczas nie mają zastosowania regulacje zawarte w art. 34 ust. 1 i 2 ustawy o ryczałcie, a podatku opłacanego w formie karty podatkowej nie pobiera się za cały okres zawieszenia w wysokości 1/30 miesięcznej należności za każdy dzień zawieszenia.

Podstawa prawna:

- art. 14a, art. 27a i art. 27b ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2007 r. Nr 155, poz. 1095 i Nr 180, poz. 1280 ze zm.)
- art. 99 ust. 7a, art. 99 ust. 7 b ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. Nr 54, poz. 535 ze zm.)
- art. 16c ust. 5, art. 25 ust. 5a–5d ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2000 r. Nr 54, poz. 654 ze zm.)
- art. 22c pkt 5, art. 44 ust. 10-13 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176 ze zm)
- art. 21 ust 1d-1i, art. 34 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz. U. z 1998 r. Nr 144, poz. 930 ze zm.)